

SCREENING AF
KULTURMILJØER
**SLAGELSE
KOMMUNE**

FORORD

Arkitektskolen Aarhus sætter med projektet *Umistelige Kulturmiljøer i Danmarks Yderområder* fokus på kulturmiljøer og bebyggede helheder i Danmark. Med en screening, der skal udvælge særligt værdifulde kulturmiljøer, er formålet med projektet at pege på de værdier og udviklingspotentialer, som den byggede kulturarv rummer.

Kulturmiljøer handler ikke blot om bevaring, men skal have værdi for mennesker i dag. De fysiske spor i kulturmiljøerne fortæller stedspecifikke og ofte kraftfulde historier, som potentielt kan styrke lokale erhverv og tiltrække turister og tilflyttere, såfremt deres fortællekraft aktiveres og aktualiseres.

Projektets ambition er at tilvejebringe et strategisk og metodisk overblik, hvormed kommunerne kan identificere kulturmiljøernes værdier. De lokale fortællinger synliggøres og bliver derved et redskab til at aktivere kulturmiljøerne som en ressource for udvikling i kommunerne.

Gennem en dialogbaseret proces med de kommuner som Arkitektskolen Aarhus har besøgt, er der udviklet en metode til Screening af Kulturmiljøer (SAK). Målet er at tilvejebringe et håndterbart redskab, der på enkel vis kan anvendes af kommunerne, som er myndighed på kulturmiljøområdet.

Den byggede kulturarv i Danmark rummer store bygningskulturelle værdier med mange spændende kulturhistoriske fortællinger. Det er målet med projektet at sætte disse fortællinger i spil for at udnytte kulturmiljøernes store iboende potentialer.

Mogens A. Morgen
Professor, arkitekt MAA

Simon Ostenfeld Pedersen
Projektleder, cand.mag,
chefkonsulent

PROJEKTTEAM

Mogens A. Morgen
Simon Ostenfeld Pedersen
Nina Ventzel Riis
Martin Weihe Esbensen
Mo Michelsen Stockholm Krag
Amal Abdi Ashur
Teresa Østergaard Pedersen
Anne Sofie Blegvad
Mette Boisen Lyhne

Projektet udføres af Arkitektskolen Aarhus med støtte fra Realdania. Rapporten må ikke gengives, undtagen i sin helhed, uden godkendelse fra Arkitektskolen Aarhus.

SCREENING AF KULTURMILJØER I DANMARKS YDEROMRÅDER

Umistelige Kulturmiljøer i Danmarks Yderområder har gennemført en strategisk screening af kulturmiljøer i 22 af landets kommuner. Hertil har Arkitektskolen Aarhus udviklet et enkelt metodisk værktøj til at værdisætte og prioritere kulturmiljøerne. Værktøjet, der er koordineret med andre danske og internationale værdisætningsmetoder, er udviklet med henblik på en generel anvendelse – også af andre end de i projektet omfattede kommuner.

En stor del af de udpegede kulturmiljøer er allerede kortlagt og beskrevet. Blandt andet i de tidligere Kommuneatlas, der senere blev kaldt både Kulturmiljøatlas og Kulturarvsatlas, i perioden 1990-2007, samt i regionplaner udført af de tidligere amter.

Screeningsmetoden kombinerer de eksisterende registreringer med besigtigelser af kulturmiljøerne, som de foreligger i dag. Kulturmiljøerne vurderes ved en værdisætning af deres kulturhistoriske værdi, arkitektoniske værdi og integritetsværdi. På baggrund heraf vurderes kulturmiljøernes samlede fortællerværdi, der danner grundlag for en udvælgelse og prioritering. Heri indgår også en stillingtagen til kulturmiljøernes egenskaber for at fremme turisme, bosætning, erhverv og kulturformidling, som kan udgøre et udviklingspotentiale i kommunerne.

Den viden, der foreligger i kommunerne og museerne er en integreret del af arbejdsgrundlaget. Indledningsvis gennemgås den eksisterende kommuneplans udpegning af kulturmiljøer i dialog med kommune og museum. Formålet er at afdække kulturmiljøernes status; hvilke af dem, er der særligt fokus på i den kommunale planlægning og

strategi og er der eventuelt væsentlige kulturmiljøer, som af forskellige årsager ikke er udpegede, men som alligevel bør indgå i screeningen. Dialogen tager også stilling til, om nogle kulturmiljøer helt bør udgå på grundlag af projektets fastlagte screeningskriterier eller af andre omstændigheder.

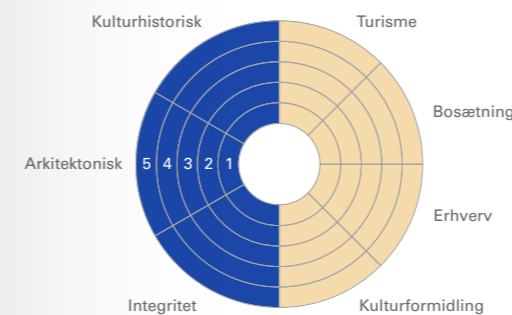
Metoden er udviklet løbende igennem projektet i dialog med kommuner, museer og andre interessenter.

METODE TIL SCREENING AF KULTURMILJØER (SAK)

SCREENINGSKRITERIER

- 1) Kulturmiljøet skal være udpeget, eller kunne overvejes som udpegning, i kommunen
- 2) Kulturmiljøet skal indeholde et bebygget miljø eller helhed (ikke enkeltstående bygninger, monumenter, gravhøje, ruiner, voldsteder, diger eller lign.)
- 3) Kulturmiljøet skal rumme en bærende fortælling, der kan opleves på stedet gennem synlige spor

RAPPORTENS INDHOLD

Denne rapport indeholder et skema over kommunens kulturmiljøer, kort- og billedmateriale samt løbsblade for hvert af de 3-5 udvalgte kulturmiljøer i kommunen. Skemaet sammenfatter vurderingen af det enkelte kulturmiljøes værdier og udviklingspotentialer:

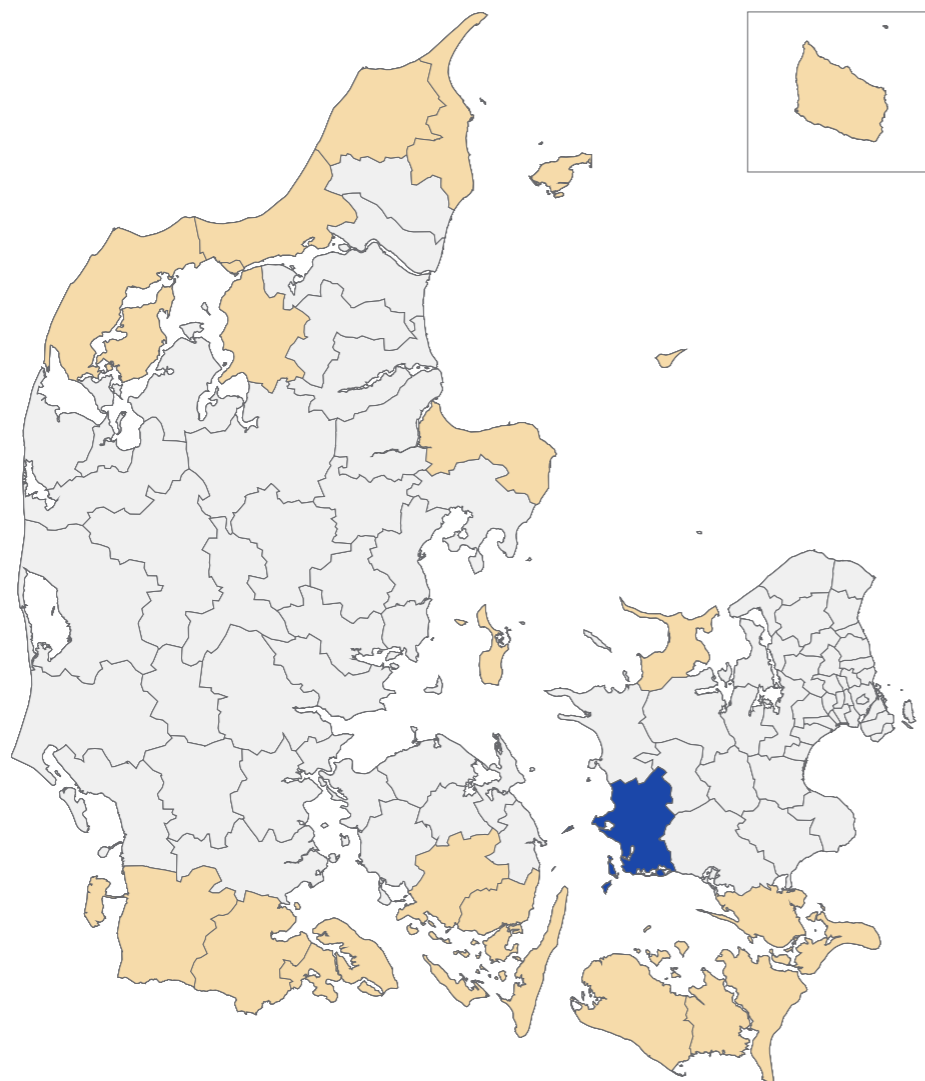
KULTURMILJØETS VÆRDIER skal være aflæselige i dag og baserer sig på en vurdering af følgende tre værdiparametre, der rangeres fra 1 til 5, hvor 1 er lavest og 5 højst:

- **Kulturhistorisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets historiske betydning og kulturhistoriske fortællerværdi?
- **Arkitektonisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets rumlige, formmæssige og arkitektoniske kvaliteter?
- **Integritetsværdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets helhed og sammenhæng?

KULTURMILJØETS UDVIKLINGSPOTENTIALER er en perspektivering, der vurderer kulturmiljøets udviklingspotentialer ud fra følgende fire kategorier, der rangeres fra 1 til 5, hvor 1 er lavest og 5 er højst:

- **Turisme:** Har kulturmiljøet udviklingspotentiale for at fremme turisme og turismerelaterede virksomheder?
- **Bosætning:** Har kulturmiljøet udviklingspotentiale for at rumme bosætning eller motivere egnstiltfytning?
- **Erhverv:** Har kulturmiljøet udviklingspotentiale for at rumme virksomheder eller tiltrække og fremme erhverv?
- **Kulturformidling:** Har kulturmiljøet særlige udviklingspotentialer inden for formidling af kulturoplevelser eller aktivering af stedets fortælling?

PROJEKTETS AFGRÆNSNING AF YDEROMRÅDER

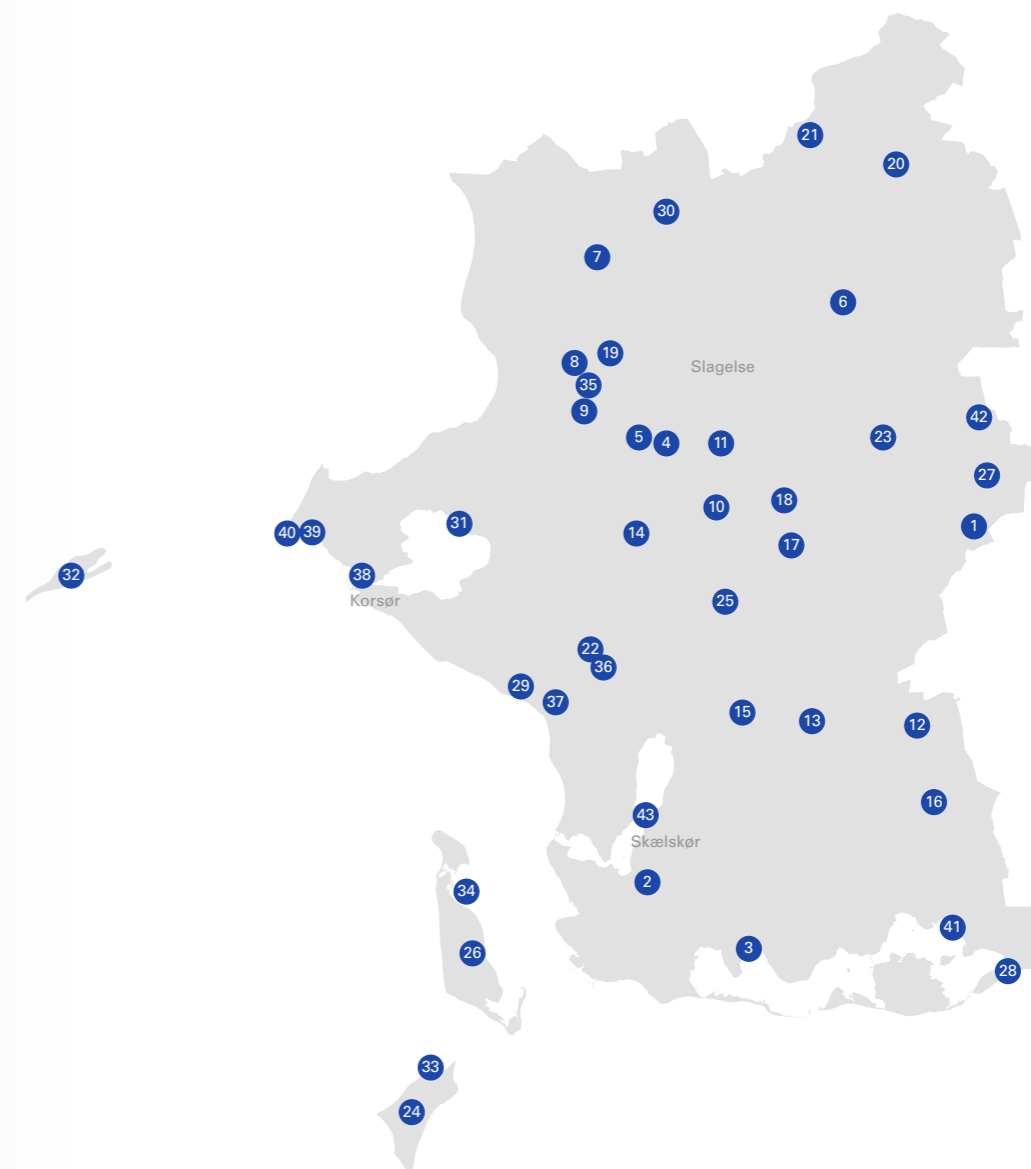

På kortet ses de 22 kommuner, der gennemgås i projektet

Der findes ingen officiel definition af "yderområder" i Danmark, men der anvendes skiftende kriterier til afgrænsning i forskellige sammenhænge. I dette projekt forstås "yderkommuner" som de kommuner, der optræder som sådan i alle de følgende fire sammenhænge: LAG-programmet, De Økonomiske Råd, De Regionale Vækstfora samt SKAT.

SCREENEDE KULTURMILJØER I SLAGELSE KOMMUNE

(se skemaet næste side)

Region:	Sjælland
Kommunenummer:	330
Indbyggertal:	78.534 (2016)
Største by:	Slagelse (33.000 indbyggere i 2016)
Kulturmiljøer:	Der er udpeget 42 kulturmiljøer i Slagelse Kommune. De indgår i Kommuneplan 2013 som kortbilag og er listet i PlansystemDK. I dialog med kommunen er der medtaget ét kulturmiljø, så der i alt indgår 43 kulturmiljøer i screeningen. Der er udgivet Kommuneatlas for den tidligere Skælskør Kommune (1994) og der foreligger beskrivelser af de enkelte kulturmiljøer. Det anbefales, at kommunen præciserer kriterierne og de strategiske målsætninger for udpegning af kulturmiljøer.

BESIGTIGELSESSKEMA

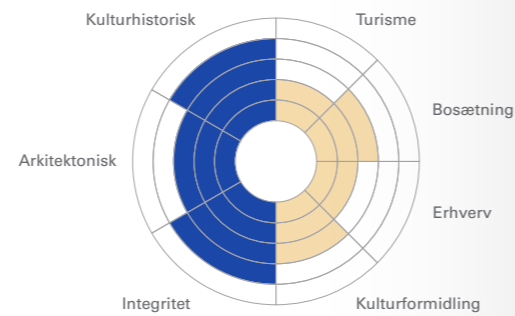
Værdisætningen og potentiale vurderingen baserer sig på en vurdering fra 1 (lavest) til 5 (højest) på de forskellige parametre

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

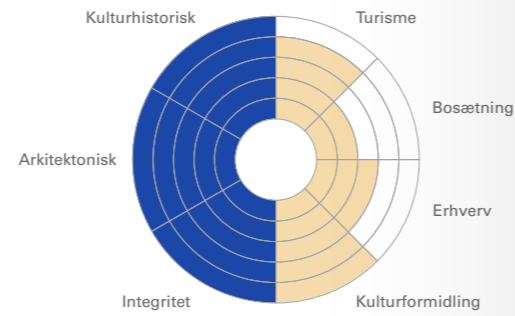
SKOVSGÅRD MED MØLLE

Hovedgård og møllevirksomhed. Vindmølle opført omkring 1820, landbageri, i dag museum, og smedje. Møllen er bygningsfredet, men mangler møllehatten.

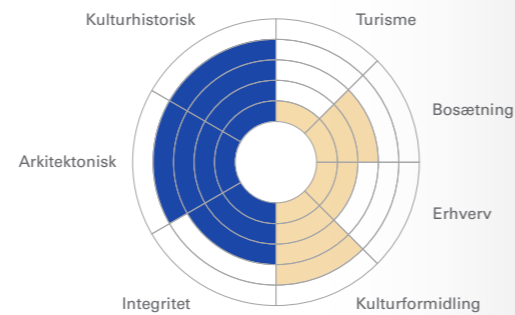
BORREBY

Hovedgård bestående af renæssanceborg, avlsgård og parkanlæg omgivet af vandfyldte grave og stengærder. Anlægget er velholdt og bygningsfredet.

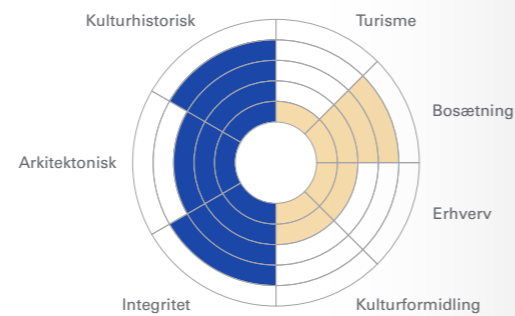
BASNÆS

Hovedgård beliggende i bakkede marklandskaber med store alléer langs de smalle ankomstveje. Der er ikke offentlig adgang til selve bebyggelsen på Basnæs.

BJERGBY MARK

Karakteristisk husmandsudstyknig fra ca. 1700, hvor gårdene fordeler sig på begge sider af en smal landevej, der løber øst-vest i det skrånende terræn.

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

5

VÅRBY BRO

Udgår pga. screeningskriterierne.

6

SKOVSØ BRO

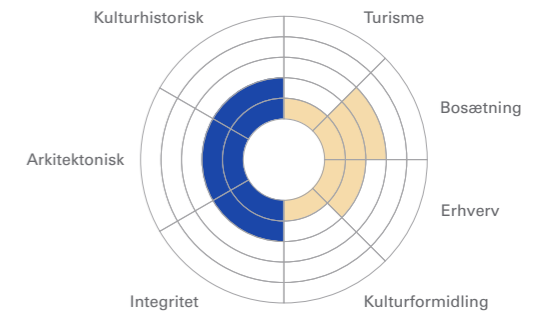
Udgår pga. screeningskriterierne.

7

ØSTER STILLINGE

Landsby gennemskåret af større landevej. Byens bebyggelse er præget af ombygning, mens der stadig ligger enkelte gårde og bindingsværkshuse i udkanten.

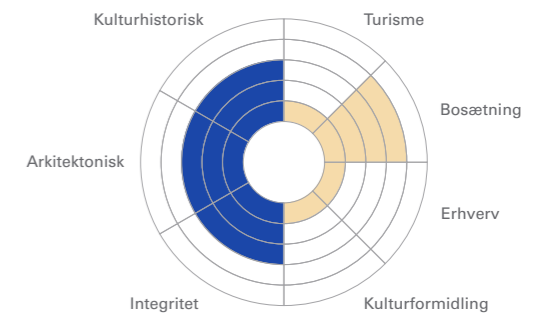

8

NÆSBY VED STRANDEN

Tæt bevokset landsby med en mindre samling huse og gårde beliggende højt på et lille næs i engene ved Tude Å. Begrænset kig til bebyggelsen på grund af bevoksning.

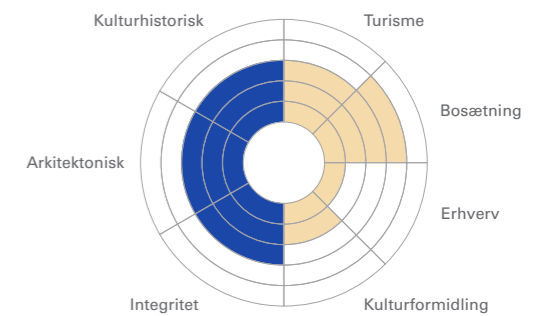

9

GAMMEL FORLEV

Landsby med gadekær og grønning i byens midte samt gårde og gadehuse fordelt langs byens slyngede vejforløb. Startpunkt for vandrerute i Vårby Ådal.

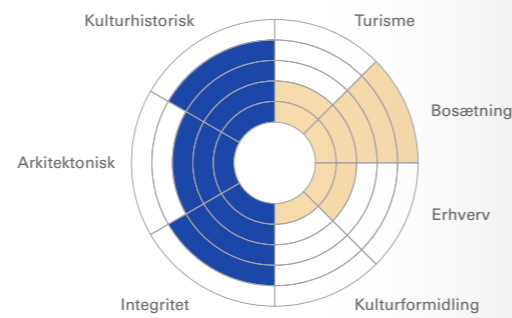

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

10

GERLEV

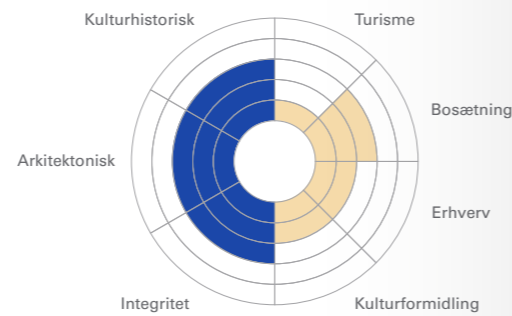
Sammenhængende landsbymiljø med gadekær, en centralt placeret kirke med gadekær, ældre gårde, gadehuse og en centralskole fra 1938.

11

SLOTS BJERGBY

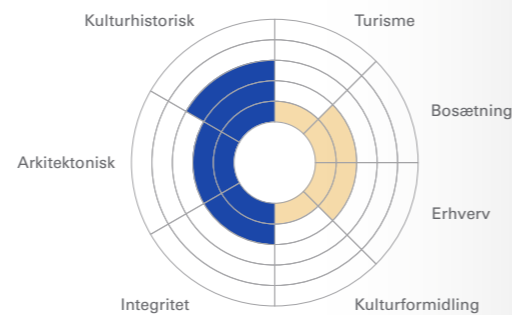
Landsby med kirke, præstebolig, gårde og byggerier fra andelstiden. Byen har bevaret andelsmejeri og forsamlingshus, men fortællingen er fragmenteret.

12

HYLLESTED

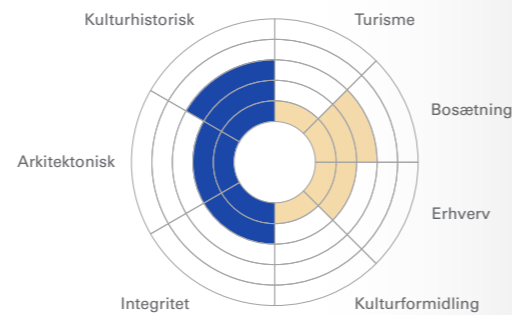
Kirkelandsby med få udflyttede gårde i byens udkant, småhuse midt i byen og velbevaret gammel gadestruktur. Den gamle skole fra 1942 er bevaret.

13

HØVE

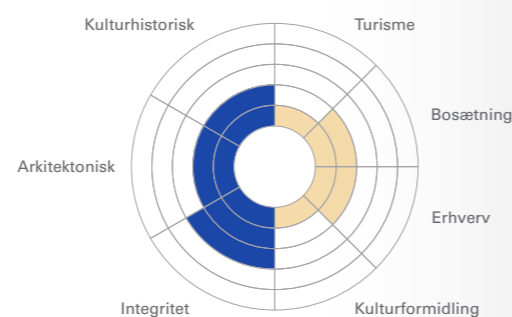
Kirkelandsby med en åben byplan og store haver. Flere udflyttede gårde langs landsbygaden, mens fortællingen og de udflyttede gårdes pladser næsten er udfyldt af småhuse.

14

HEMMESHØJ

Kirkelandsby med forte og gadekær, hvor få gadehuse ligger omkring. Gårdene er placeret efter den gamle struktur, men er kraftigt ombygget eller i dårlig stand.

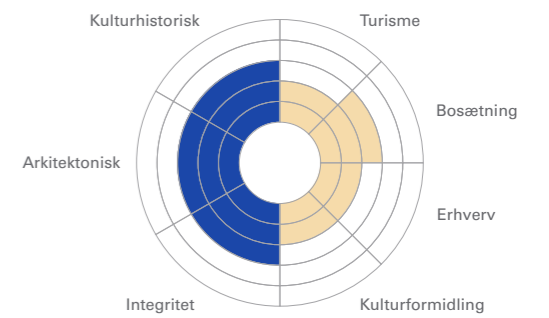

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

15

EGGESLEV MAGLE

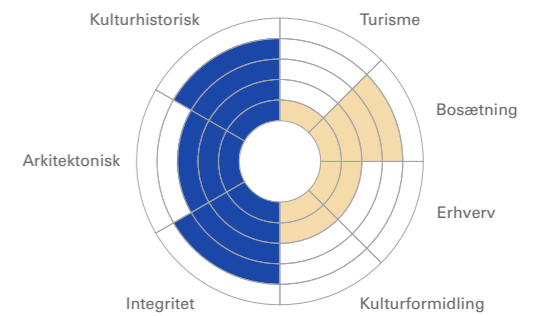
Stor kirkelandsby med gårde og de oprindelige udskiftningsformer bevaret. Træk fra andelstiden med præstegård, skole, forsamlingshus og andelsmejeri.

16

VENSLEV

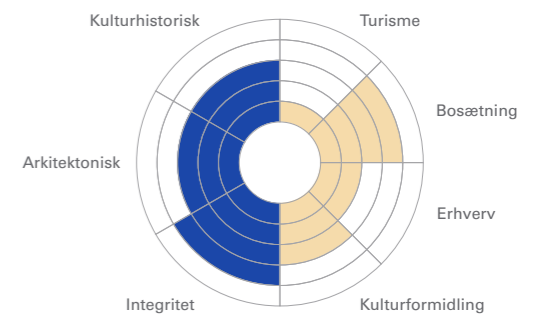
Kirkelandsby med velbevaret udskiftningsstruktur med en del gårde og stuehuse i byen. Brugsforening, forsamlingshus, skole og smedie, der i dag har anden funktion.

17

SKØRPINGE

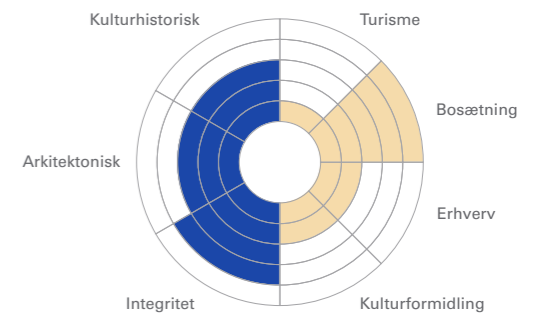
Landsbymiljø med forte, gadekær, kirke og forsamlingshus centralt placeret i landsbyen, hvor også byens gadehuse og tilbageværende gårde samler sig omkring.

18

SLUDSTRUP

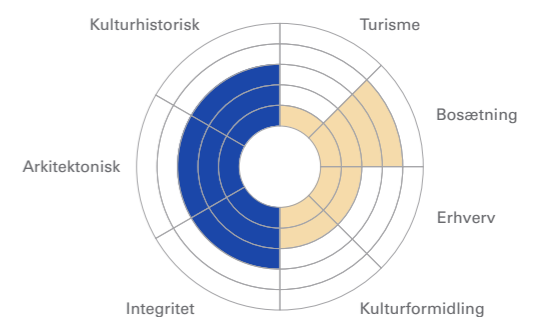
Kirkelandsby beliggende højt i det bakkede landskab med kirke, forsamlingshus, gadehuse og fire gårde, der fordeler sig på hver sin side af det slyngede vejforløb.

19

HEJNINGE

Slyngtet vejforløb med tilbagetrukne gårde, gadekær med omkringliggende huse, kirke med tidligere lærerbolig samt brugsforening, som i dag står tom.

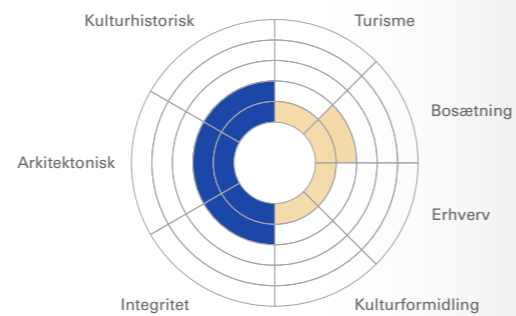

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

20

NÆSBYSKOV

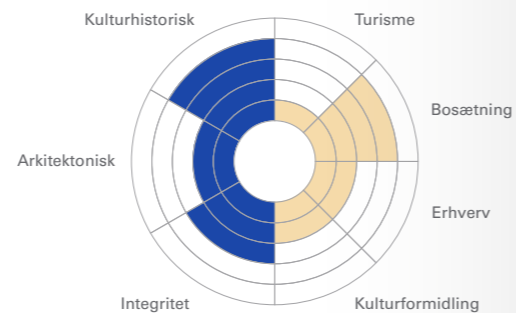
Lille landsby bestående af en samling huse og enkelte gårde. Den sammenhængende fortælling er svært aflæselig.

21

HALLELEV

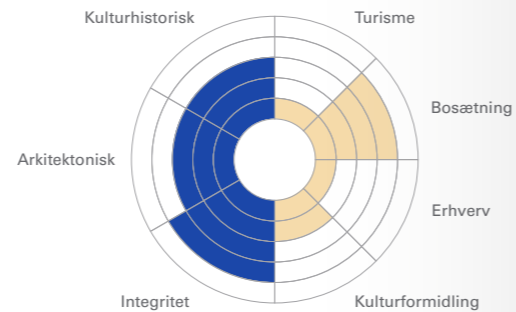
Landsbymiljø med forsamlingshus, nedlagt mejeri og købmandsbutik langs hovedvejen samt hus- og gårdbebyggelse samlet omkring byens grønning og gadekær.

22

NEBLE

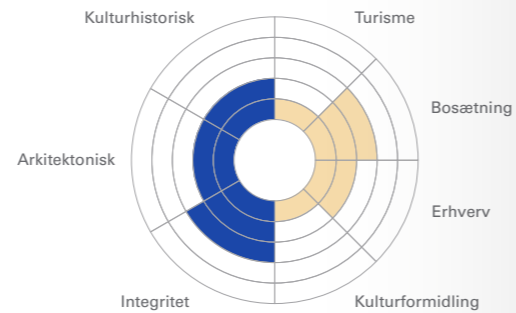
Byen er placeret langs et kurvet vejforløb og samles af træer og alléer. Bebyggelsen består af oprindelige gårde og nyere gadehuse på de udflyttede gårdes pladser.

23

BØSTRUP

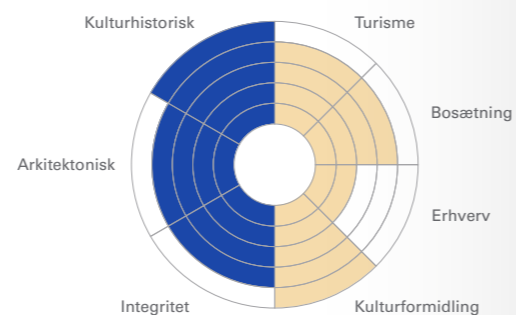
Lille landsby, hvor størstedelen af gårdene er blevet liggende i byen efter en stadig tydelig stjerneudskiftning. Senere er der kommet flere gadehuse til.

24

OMØ BY

Velbevaret landsbystruktur med flere udflyttede gårde og mindre gadehuse, der samler sig omkring byens centralt beliggende gadekær.

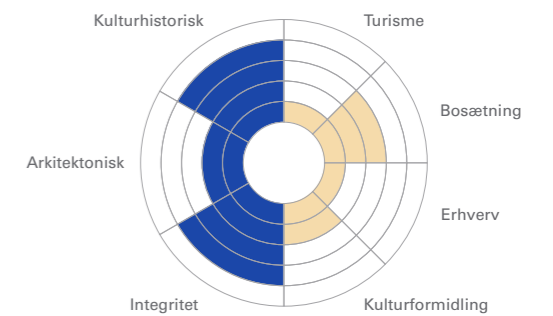

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

25

FÅRDRUP

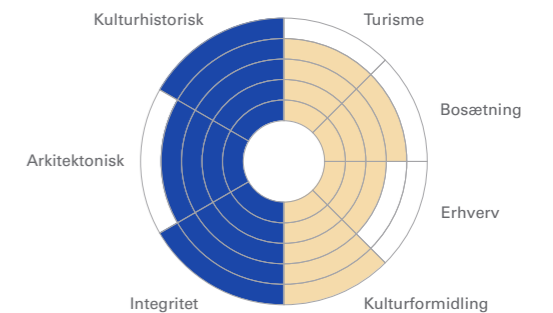
Kirkelandsby med velbevaret stjerneudskiftning og vejforløb. Bebyggelsen består af en central placeret kirke, gadehuse, enkelte gårde og forsamlingshus.

26

AGERSØ BY

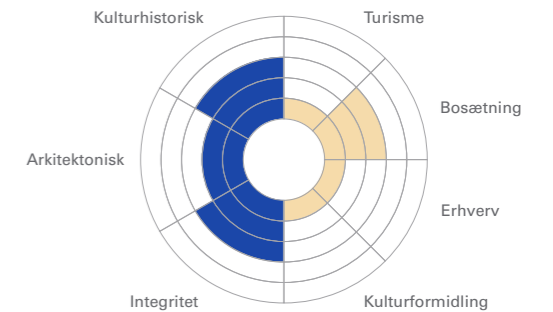
Helstøbt landsbymiljø med snoede gadeforløb, der kobler bykernen sammen med havnen og landskabet.

27

KIRKERUP

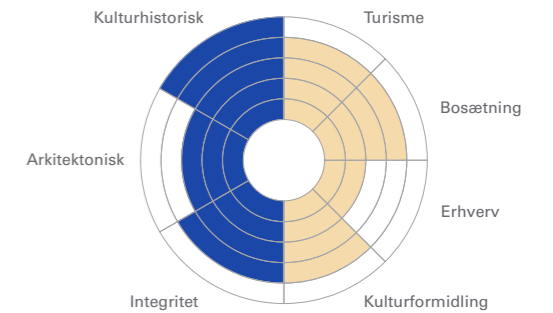
Skovlandsby med slynget vejforløb og gårde endnu beliggende i byen. Ved kirken ligger en middelalderlig kirkelade og i den østlige del af byen findes en gulkalket hospitalsbygning, oprindeligt fra 1731 og senere genopført.

28

BISSRUP

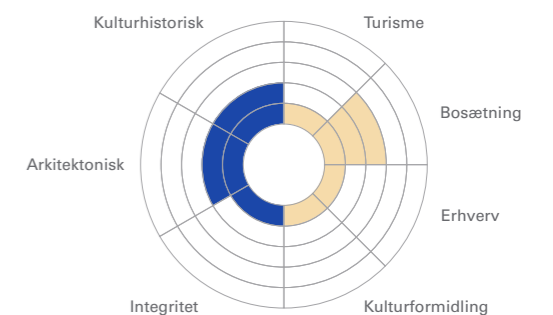
Landsby med få gårde og gadehuse samt velbevaret ladeplads med fiskerihavn og marina, fiskerhuse, lodshus, kro, magasiner og tjæregryder. Ældre sommerhuse mod øst.

29

VESTER BØGEBJERG

Mindre samling gårde spredt i landskabet efter skæv stjerneudskiftning. Nogle af gårdene er kraftigt ombygget og moderniseret, og fortællingen er svært aflæselig.

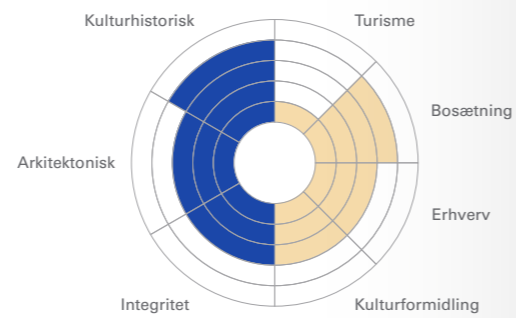

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

30

HAVREBJERG

Landsby med aftryk fra flere perioder. Herunder kirkeby med kirke, andelsbygninger, skole og gadehuse samt stationsby med nedlagt togstation, villaer og småhuse.

31

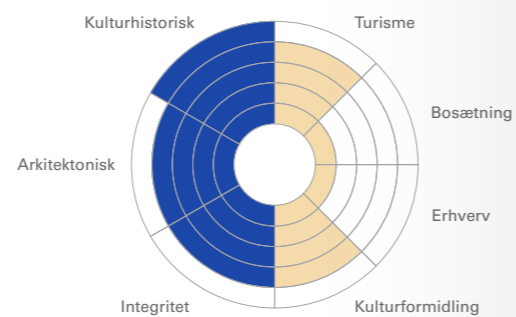
TÅRNBORG

Udgår pga. screeningskriterierne.

32

SPROGØ

Øen er forbindelsespunkt til Storebæltsbroen og har befæstning (1167), fyrtårn med fyrboliger (1868), institutionen Den Kellerske Åndssvageanstalt (1923) og havn.

33

OMØ

Udgår pga. screeningskriterierne.

34

AGERSØ

Udgår pga. screeningskriterierne.

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

35

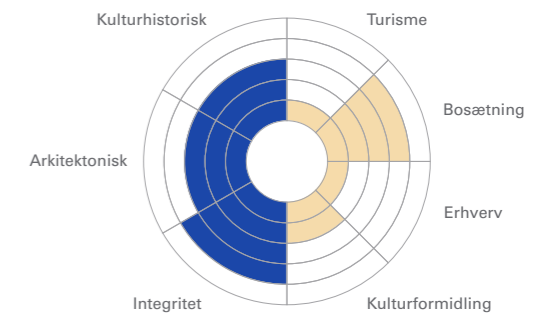
TUDE Å TIL TRELLEBORG

Udgår pga. screeningskriterierne.

36

BOESLUNDE

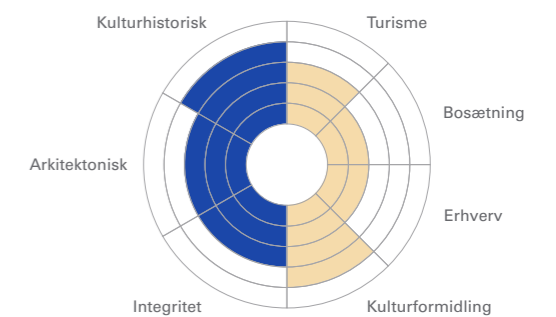
Landsby, hvor fortællingen primært knytter sig til kirken med kirkegård, præstegård, sognehus og gadekær. Her er også gadehuse og enkelte gårde i bindingsværk.

37

ESPE MED LINDESKOV

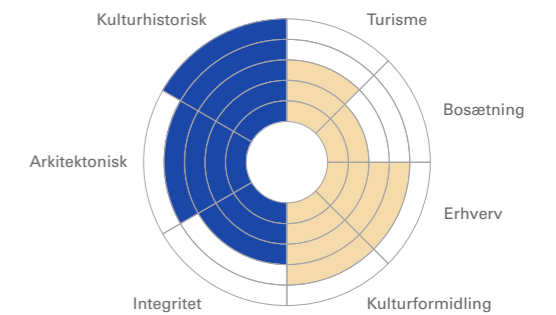
Sammenhængende anlæg med grundmuret hovedbygning og dominerende, stråttækte avlsbygninger i bindingsværk. Der er ikke offentlig adgang til det indre gårdrum.

38

KORSØR HAVN

Består af forsvarsanlæg med volde og velholdt bebyggelse fra forskellige perioder. Visuel forbindelse til Korsør GI. Station, hotel, havnedok og fiskerihavn.

39

REVODDEN, SKANSE

Udgår pga. screeningskriterierne.

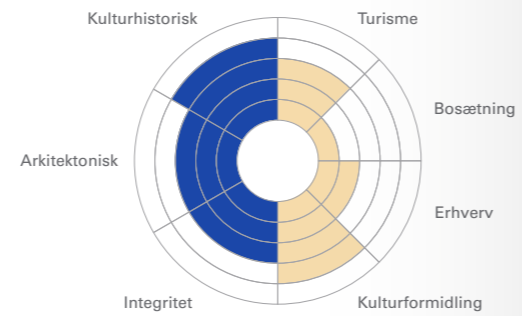
● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

40

REVODDEN, ISBÅDSSTATION

Isbådestation (1836) beliggende på tange vest for Korsør, hvorfra isbådetransporten tidligere gik over storebælt. Tilbygget bådehus (1884), som i dag er museum.

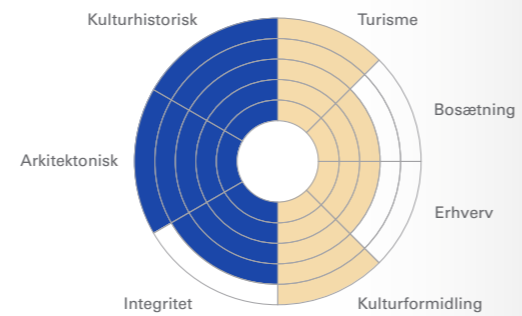

41

HOLSTEINBORG OG SNEDINGE

Hovedgård fra 1500-tallet med voldgrave, avlsgård og helstøbt herregårdslandskab med stor park mod øst og syd. Hovedgården Snedinge ligger mod vest.

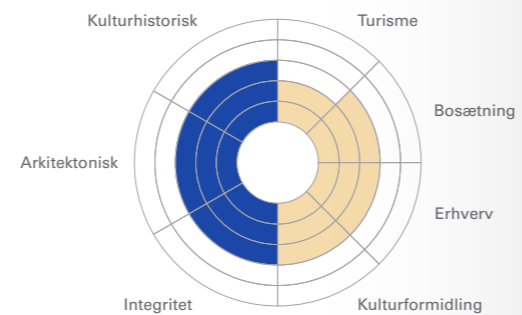

42

LORUP

Lille skovlandsby med spredt bebyggelse omgivet af skov med savværk, skovridergård, skovarbejder og husmandssteder samt to gårde og skole (1900).

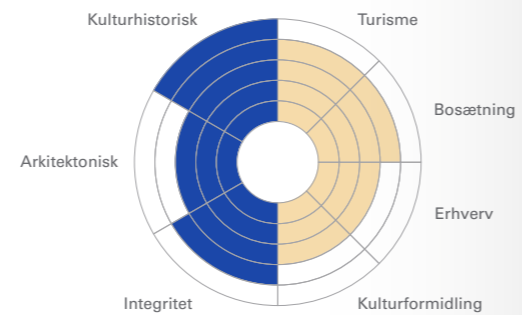

43

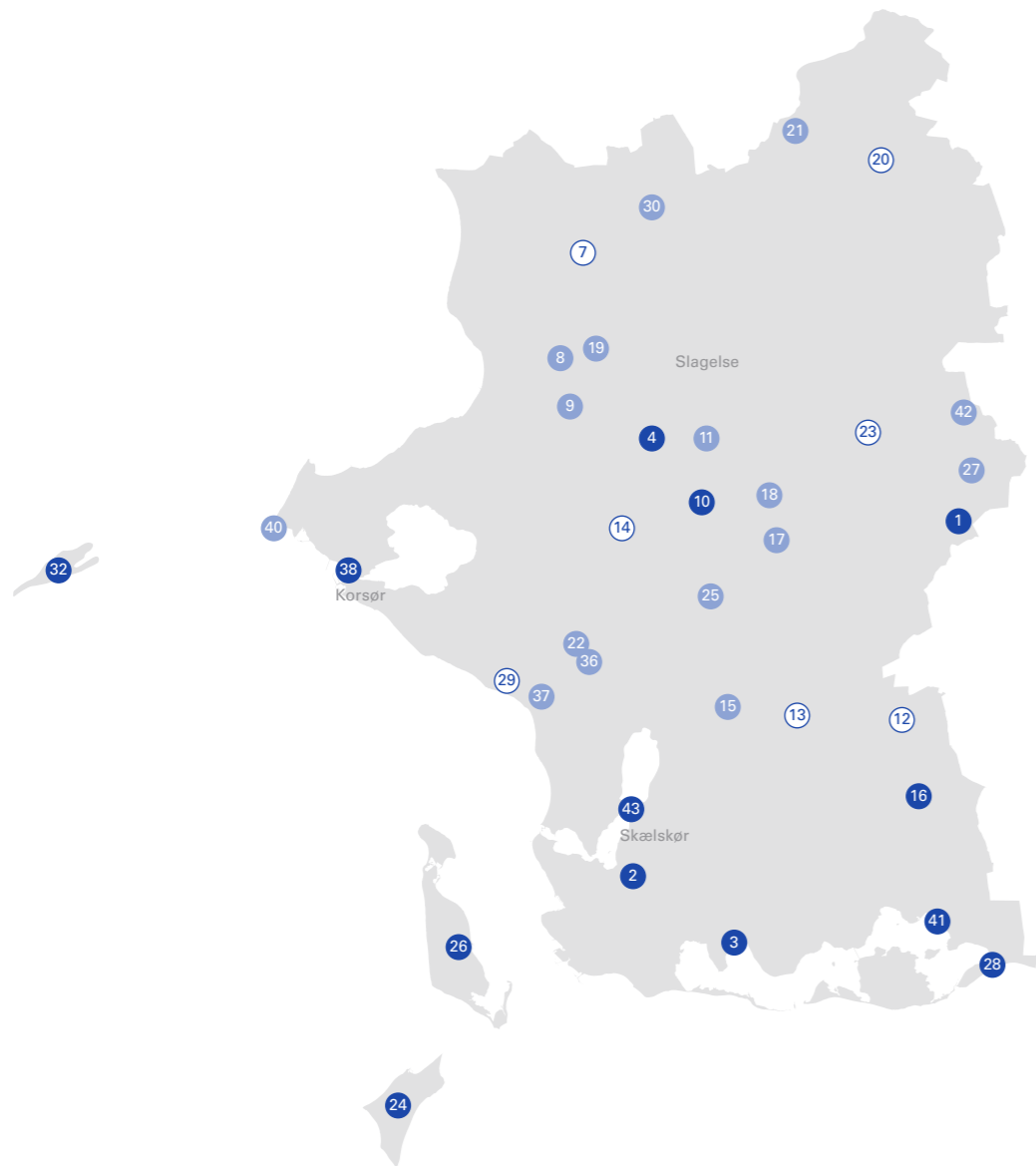
SKÆLSKØR BYMIDTE

To dominerende gadeforløb, Al-gade og Vestergade, der sammenkøbes af snævringen som også danner forbindelse mellem fjord og havneplads.

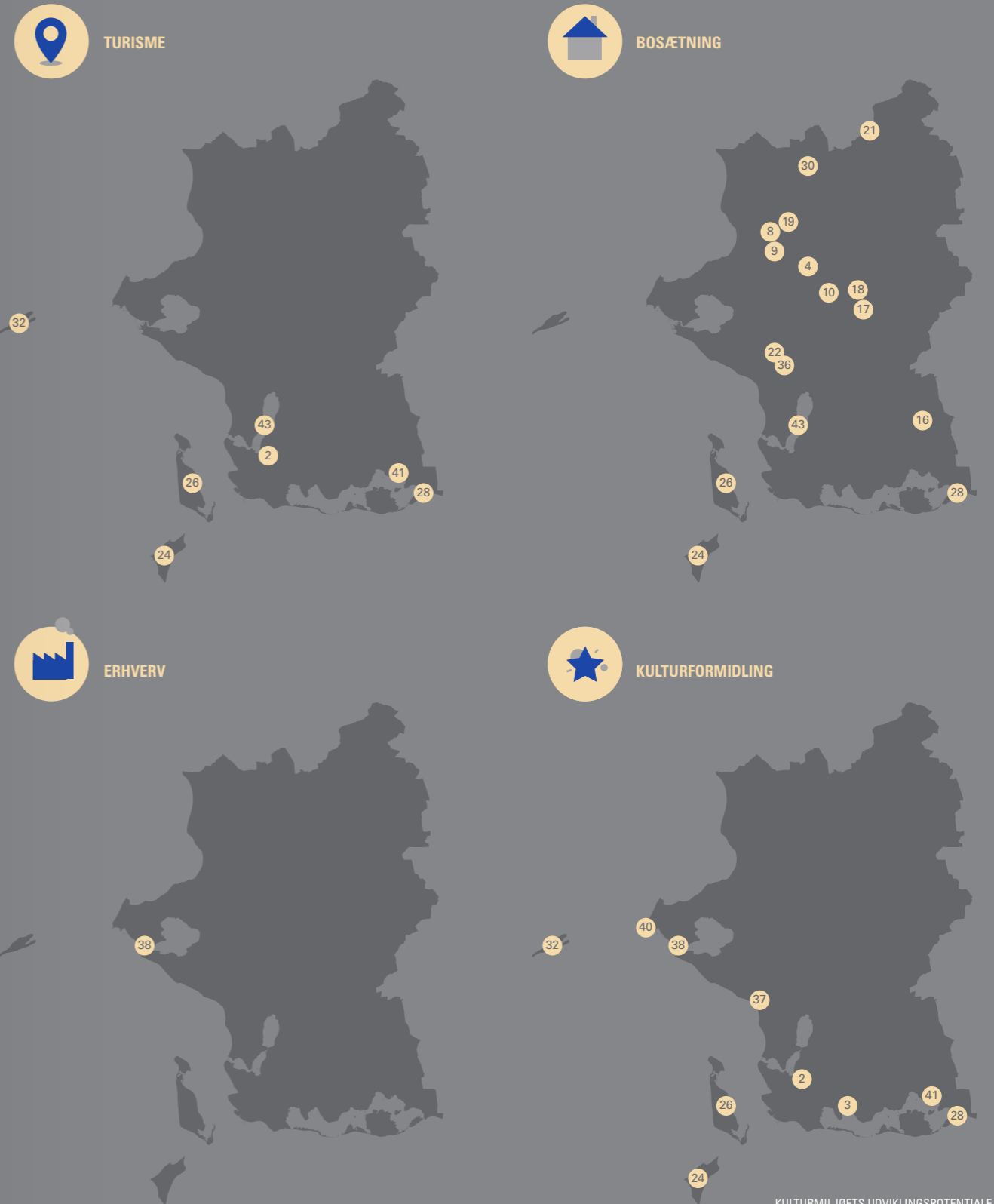
KULTURMILJØERNES SAMLEDE VÆRDI SLAGELSE KOMMUNE

- HØJ VÆRDI (VÆRDISUM 11-15)
- MIDDEL VÆRDI (VÆRDISUM 8-10)
- LAV VÆRDI (VÆRDISUM 3-7)

KULTURMILJØERNES UDVIKLINGSPOTENTIALE SLAGELSE KOMMUNE

- HØJ (VURDERING 4-5)

UDVALGTE KULTURMILJØER

I SLAGELSE KOMMUNE ER FØLGENDE
5 KULTURMILJØER UDVALGT:

BORREBY

Kulturmiljø nr. 2

Udvælgelsesgrundlag: Borreby Herreborg er udvalgt på grund af bygningsstrukturens evne til at formidle herreborgens udviklingshistorie, der tydeligt aflæses i det samlede bygningsanlæg.

AGERSØ BY

Kulturmiljø nr. 26

Udvælgelsesgrundlag: Agersø By er udvalgt på grund af dens velbevarede landsbystruktur og den stærke fortælling om et bibeholdt og samlet øsamfund, der har haft relation til både fiskeri- og landbrugserhvervet.

BISSERUP

Kulturmiljø nr. 28

Udvælgelsesgrundlag: Bisserup er udvalgt på grund af den fine landskabelige sammenhæng mellem den velbevarede landsby og de flade strandenge med de ældre sommerhuse og ladepladsen med den bevarede kystkultur, der tilfører stedet en helt speciel atmosfære.

SPROGØ

Kulturmiljø nr. 32

Udvælgelsesgrundlag: Sprogø er udvalgt på grund af øens forskellige bygningsanlæg, opført gennem de sidste næsten 1000 år, der alle afspejler øens geografisk vigtige placering midt i Storebælt.

KORSØR HAVN

Kulturmiljø nr. 38

Udvælgelsesgrundlag: Korsør Havn er udvalgt på grund af variationen af fortællinger over flere perioder, der tilsammen formår at formidle havnens udvikling og rolle i som en af landets vigtigste overfartssteder.

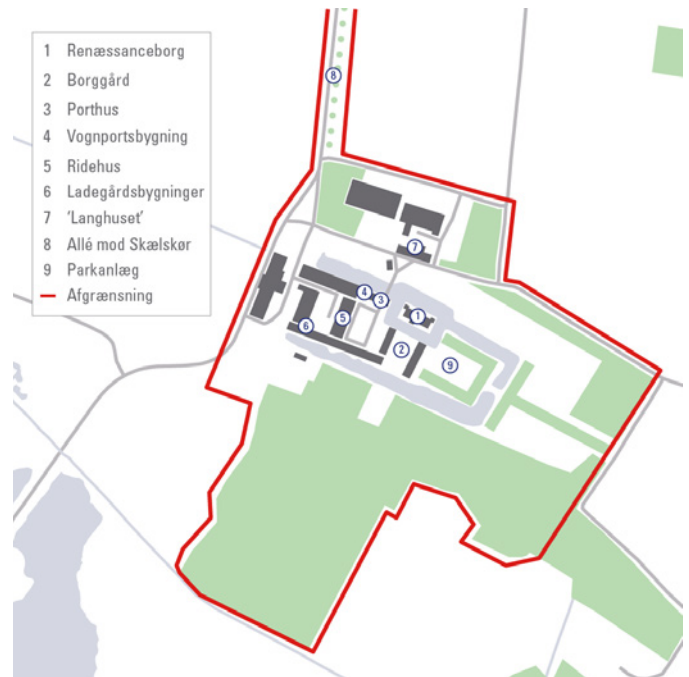
LØSBLADE MED DE UDVALGTE KULTURMILJØER

Analysen indeholder en beskrivelse af kulturmiljøet og kulturmiljøets bærende fortælling, en vurdering af kulturmiljøets bærende bevaringsværdier og kulturmiljøets tilstand og aktualitet samt illustrationer i form af fotos og diagram over kulturmiljøet.

BORREBY

Borreby Herreborg med anlæggets to borgfløje i baggrunden

Oversigt over herreborgkomplekset omgivet af grønne parkanlæg

BESKRIVELSE

Kulturmiljøet er beliggende syd for Skælskør og omfatter Borreby Herreborg og det omkringliggende parkanlæg med lindealléer, der afgrænses af langstrakte stengærder og vandfyldte grave. Selve bygningskomplekset består af renæssanceborgen (1556), to borggårdsfløje, vognportsbygning og porthus med faldgitter (1600-tallet), ridehus (1593) og senere tilføjede ladegårdsbygninger. Uden for gravene ligger også 'Langhuset', og et mindre hus i bindingsværk, som er placeret ved ankomsten til komplekset.

FORTÆLLING

Det samlede bygningsanlæg udtrykker en helhedsdannende fortælling om udviklingen fra befæstningsanlæg til moderne landbrugsdrift i ét samlet og velafgrænset miljø. Herreborgen er udbygget ad flere omgange, hvilket har påvirket den overordnede bygningsstruktur, hvor der undervejs er opstået mindre gårdrum i det samlede anlæg.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

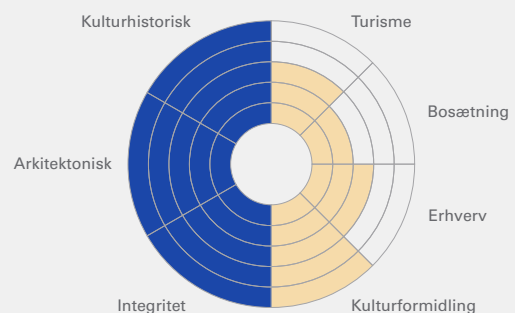
De bærende bevaringsværdier for Borreby knytter sig til det varierede, men samlede herreborgsanlæg, der trods forskellige perioders byggeskik, funktioner og skalatrin spiller sammen i en overordnet form, som på én og samme tid evner at udtrykke storhed og intimitet.

TILSTAND

Herreborgen har siden 1783 været ejet af familien Castenschiold og bruges i dag til privat bolig, mens avlsbygningerne bruges til drift af henholdsvis teater og landbrugsvirksomhed. Bygningskomplekset og godslandskabet er velholdt og er henholdsvis bygningsfredet og naturfredet.

Kommune:	Slagelse Kommune
Kategori:	Magt og tro - Herregård
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 2
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Delvist offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

BORREBY

Herreborgens avlsbygninger mod nordvest, der omgives af vandfyldte grave

Ridehus og vognportsbygning, som i dag bruges til teater og café

Parkanlægget med langstrakte akser

AGERSØ BY

Smalle vejforløb med både gadehuse og landbrugsbygninger afgrænses af stendiger

Agersø By og Havn med de karaktergivende vejforløb

BESKRIVELSE

Agersø By består af såvel havnemiljø som landsby. I byens østlige del er havnen med færgeleje, skibsværft, fiskerihavn og lystbådehavn, mens den vestlige del er landsby med udflyttede gårde og gadehuse. Landsbyens bebyggelse samler sig omkring et stort gadekær, der udgør byens centrum. Byen fremstår som et samlet og velbevaret landsbysamfund, der foruden landbrugsejendomme og huse består af bl.a. en kirke (1872), kro (1874), skole (1880) og vindmølle (1892).

FORTÆLLING

Agersø By fremstår som et sammenhængende og bevaret landsbymiljø, hvor fortællingen knytter sig til øsamfundets tradition inden for både landbrug og fiskeri. Landsbystrukturen med snoede veje og stengærder fører fra gadekæret og ud i byen, landskabet og til havnen, og vidner om de forskellige næringsveje, som øboerne har benyttet sig af. Dette aflæses særligt på de mange velholdte gårde, der fortsat ligger placeret omkring bymidten, og på havnen, som stadig har en aktiv fiskerikultur.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

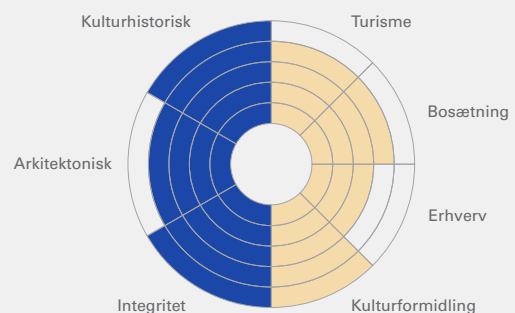
De bærende bevaringsværdier knytter sig til de mange velbevarede gårde, de snoede vejforløb og stengærder, som bibeholder den bebyggede landsbystruktur og binder by- og havnemiljø sammen til én kulturmiljømæssig helhed.

TILSTAND

Havnemiljøet er aktivt og bruges primært til erhvervs- og fritidsfiskeri. Nogle af havnens bygninger er i forfald, herunder den store værftsbygning, hvor det anbefales at den bibeholdes som en central del af fortællingen. Landsbyen er velbevaret, mens nogle af stendigerne er udskiftet med cement. Det er vigtigt for helheden at disse også bevares.

Kommune:	Slagelse Kommune
Kategori:	Kystmiljø - Havneby, Bymiljø - Landsby
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 26
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

AGERSØ BY

I centrum af Agersø ligger det store gadekær

Havnen set fra øst med landsbyen i baggrunden, der følger det stigende terræn

Den gamle vindmølle med vejforbindelse til byens havneområde

BISSERUP

Den gamle kro og senere skole th. og den nye kro tv. ved havnen

Kulturmiljøet Bisserup

BESKRIVELSE

Bisserup ligger smukt ud til Karrebæksminde Fjord og består af tre, næsten sammenbyggede, dele. Den slyngede vejlandsby med brugsforening, gårde og velbevarede gadehuse oppe på morænefladen. Ladepladsen på de flade strandenge med gammel skibsbro fra begyndelsen af 1800-tallet, fiskerhuse, bygninger og anlæg med funktioner for havn og fiskeri. Langs kysten mod øst, bag en gammel skansevold, ligger en række ældre sommerhuse fra 1930'erne omgivet af nyere sommerhusbebyggelse.

FORTÆLLING

Kulturmiljøets forskellige dele opleves tydeligt, når man bevæger sig fra landsbyens tætte bebyggelsesstruktur, slyngede vejforløb og tilvoksede haver med store træer, og herefter ned ad skrænten til det åbne fjordlandskab. Ladepladsens havneområde er sammen med de mange spor fra kystkulturen og de gamle sommerhuse mod øst med til at give stedet en helt særlig atmosfære.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

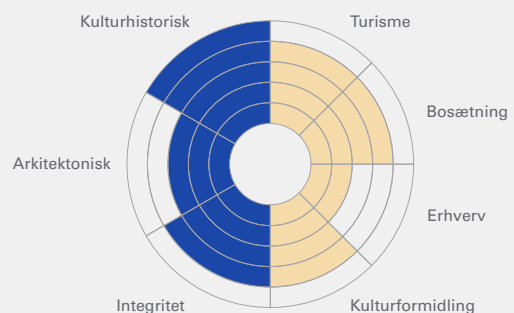
De bærende bevaringsværdier knytter sig til landsbyens struktur med velbevarede gårde og huse langs det slyngede vejforløb og til ladepladsens mange bevarede spor efter kystkulturen med kornmagasin, fiskerhuse, toldstation, lodshus, kro, skibsbro, optrækssteder, bødehus og tjærelad med ildsted og tjæregryder samt de ældre sommerhuse.

TILSTAND

Bebyggelsernes tilstand er generelt god, mens bødehuset, tjærelad og -gryder er stærkt forfaldne, men stadig vigtige elementer i miljøet. Landsbyen og ladepladsen er omfattet af en bevarende lokalplan.

Kommune:	Slagelse Kommune
Kategori:	Bymiljø - Landsby, Kystmiljø - Fiskerleje, Fritidsmiljø - Sommerhusområde
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 28
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

BISSERUP

Den gamle skansevold med lodshus og sommerhuse i baggrunden

Det forfaldne tjærelad med ildsted og tjæregryde

Landsbyens slyngede vejforløb

SPROGØ

Borgbanken med fyrtårn og fyrassistentbolig

Kulturmiljøet med visuelle forbindelser på tværs af havnebassin

BESKRIVELSE

Lille ø midt i Storebælt, der blev forbindelsespunkt til Storebæltsbroen i 1997. I 1868 blev øens karakteristiske fyrtårn og fyrassistentbolig, og siden to fyrboliger, opført på øens 24 m. høje borgbanke, der rummer rester af borganlæg fra 1100-tallet. For foden af borgbanken opførte postvæsenet i 1822 en grundmuret bygning for rejsende, der ufrivilligt strandede på øen. Bygningen indgik senere som sydfløj i det firfløjede anlæg, hvor De Kellerske Anstalter isolerede unge "letfærdige og løvsagtige" kvinder fra omverdenen i perioden 1923 til 1961.

FORTÆLLING

Sprogøs geografisk vigtige placering midt i Storebælt er gennem tiden blevet brugt til forskellige formål, der afspejler sig i bygningsanlæggene på den lille ø. Middelalderborgen blev opført som beskyttelse mod vendernes hærgen, nødhavn, hotel og fyranlæg skulle sikre sejladsen mellem Sjælland og Fyn, anstalten skulle isolere de unge kvinder fra det omgivende samfund, og siden 1997 er Sprogø blevet et velkendt forbindelsespunkt på Storebæltsforbindelsen.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

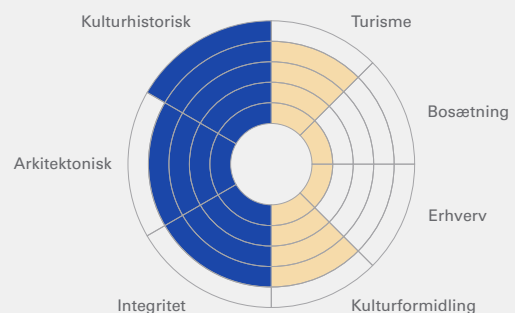
De bærende bevaringsværdier knytter sig til borgbanken med fyret og fyrboligerne, anstaltens bygningsanlæg, havnen, Storebæltsforbindelsens vejføring over øen samt den fine visuelle sammenhæng mellem de forskellige anlæg.

TILSTAND

A/S Storebælt overtog øens bygninger i 1997 og benytter dem som konferencecenter og feriehus. Der er kun adgang til øen med forudgående aftale. Fyranlægget og anstaltens bygninger har en fin bevaringsstand. Fyret og fyrassistentboligen er bygningsfredede, mens borganlægget er fredet som fortidsminde.

Kommune:	Slagelse Kommune
Kategori:	Kystmiljø - Fyr- og lodsvæsen, Offentlig service - Hospital
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 32
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Delvist offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

SPROGØ

Udsigt fra fyrtårnet til anstalten og Storebæltsbroen

Anstaltens sydfløj, der oprindeligt var nødhotel, med nyere staldlænge og hønsehus tv.

Anstaltens lukkede gårdsplads

KORSØR HAVN

Korsør Søbatteri med voldanlæg og vandfyldte grave

Kulturmiljøet med visuelle forbindelser på tværs af havnebassinet

BESKRIVELSE

I kernen af kulturmiljøet ligger forsvarsanlægget Søbatteriet med voldanlæg (1660'erne) og et middelaldertårn fra Korsør Slot (1241), en markant magasinbygning opført af Christian IV (1610), Kommandantboligen (1720'erne) og et bindingsværkshus (1826). Fra Søbatteriet er der på tværs af havnebassinet visuel forbindelse til Hotel Storebælt (1856), Korsør Gl. Station og Toldkammer (1906) og den gamle færgedok, hvor Storebæltfærgen indtil 1997 sejlede mellem Nyborg og Korsør. Vest for Søbatteriet ligger fiskerihavn, værft og fiskerskure samt den ene af Søværnets to flådestationer i Danmark.

FORTÆLLING

Korsør Havn ligger centralt i landet og har gennem tiden været et maritimt knudepunkt for såvel godstrafik som persontransport. I kraft af Søbatteriet som et velbevaret fæstningsanlæg, den tidligere station og Hotel Storebælt's synlighed langs havnebassinet, færgedokkens aftryk i kajkanten samt tilkomsten af fiskerihavn og flådestation, så formår de forskellige elementer af udviklingshistorien at samle sig i én aflæselig fortælling.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

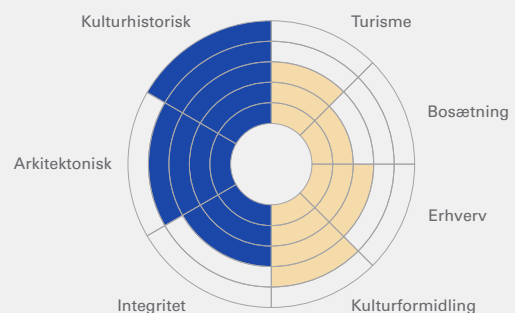
De bærende bevaringsværdier for Korsør Havn knytter sig til den store variation af velbevarede kulturhistoriske byggerier, som i samspil formidler Korsør Havns centrale position for dansk søfart fra middelalderen og helt op til i dag.

TILSTAND

Søbatteriet er velholdt og har en tydelig afgrænsning, mens man i de resterende dele af kulturmiljøet vil kunne arbejde med områderne mellem bebyggelsen for at skabe en endnu større sammenhængskraft i fortællingen.

Kommune:	Slagelse Kommune
Kategori:	Forsvar og militær - Fæstningsanlæg, Kystmiljø - Havneby
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 38
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

KORSØR HAVN

Kig fra volden mod nord med visuelle forbindelser til de øvrige havneområder

Forsvarsanlæggets varierede bebyggelse, der samles til én fortælling

Kig fra fiskerihavnens ydmyge skure til den ombyggede færgedok

